

Part *igual*: variació vocàlica (I)

(ALDC, VIII, 1875. Part *igual*)

En aquest mapa i comentari estudiem la variació fonètica de *igual*; en el mapa Part *igual*: variació morfològica (II) ens ocuparem de l'aspecte morfològic (*igual/igualta*) (veg. mapa 1185).

Igual és una var. del cat. medieval *equal*, procedent del llat. AEQUĀLIS 'de la mateixa dimensió; de la mateixa edat; igual', der. de AEQUUS 'unit, pla en sentit horitzontal, que no presenta desigualtats' (*DELL*); el pas de *equal* a *igual* s'explica per metafoia del [w] següent (en l'it. *uguale*, la metafoia va actuar dins el vessant velar i no palatal); a notar la var. [ə]gual 16 originada per fonosintaxi.

Quant al canvi de *igual* en *igol*, es tracta d'una monoftongació del diftong *ua* dins el context GWA (o també QUA) que s'ha mudat en *[gwɔ] (les transcripcions [iɣw'ɔl] 145, [iɣw'ɔlɐs] 30, amb un [w] relaxat, en semblen un

reflex), per desembocar en [gɔ] (eventualment [go]) per ulterior absorció del [w] en la consonant velar; el canvi, de caràcter vulgar, ha afectat altres mots d'estructura semblant, com *gotlla* 'guatlla', *engony* 'enguany', *gopo* < *guapo*; *cotre* 'quatre', *cinconta* 'cinquanta' (cf. Veny, 1998 a: 47); aquesta tendència notable a l'edat mitjana i amb pocs supervivents en l'actualitat, ha quedat fossilitzada en l'onomàstica, com els cognoms *Gosch* (< *Guasch*), *Goyta* (< *Guaita*), *Pascol* (< *Pasqual*), i en la interjecció *goita!* (< *guaita!*).

Com a sinònim, pel seu caràcter semànticament innovador, cal esmentar *germà* 73, 78, 82 ("No es *germà*" 'no és igual' 71), *germana* 80.

L'únic mot normatiu és *igual*, des del *DOrt*, 1917.

